

diologii

Miesięcznik pedagogiczny

Nr 3-4 (240)
Marzec
Kwiecień 2020
Szczecin
ISSN 2300-9691

Integracja

Wystawa w Książnicy Pomorskiej *„Pałac Młodzieży – i już!”*

W czasie trwania wystawy *„Pałac Młodzieży – i już!”* w Książnicy odbywały się warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych prowadzone przez nauczycieli z Pałacu Młodzieży. Uczestnicy brali udział w zajęciach fotograficznych, ceramicznych, kaligrafii średniowiecznej, plastycznych oraz tańca afrykańskiego.

„Dialogi” Miesięcznik**Pedagogiczny**

e-mail:

dialogi@palac.szczecin.pl

Wydawca:

Pałac Młodzieży –
Pomorskie Centrum
Edukacji

Redagują:

Ewa Karasińska
(redaktor naczelna)

Ryszard Goclan

(redaktor techniczny)

Kolegium redakcyjne:

Paweł Bartnik

Katarzyna Fenczak

*Róża Czerniawska-
Karcz*

Wiesław Seidler

Zastrzegamy sobie
prawo do skracania,
opracowań,
redagowania
i adiustacji tekstów
oraz zmiany ich
tytułów.

Za treść ogłoszeń
odpowiedzialności
nie ponosimy.

Adres redakcji:

Pałac Młodzieży – PCE
al. Piastów 7
70-327 Szczecin
tel. 91 422 52 61

Strona internetowa:

[https://pe.szczecin.pl/
chapter_201347.asp](https://pe.szczecin.pl/chapter_201347.asp)

W numerze:

* **20 lat integracji** 4-5

* **Zgrana integracja** 6-7

* **Scalamy społeczność
szkolną** 8-10

* **Relaks z książką** 11

* **Jak kochać
i wymagać⁽²⁾** 12-21

* **Z wiatrem w żaglach** 22-24

Drodzy Czytelnicy!

Z powodu zawirowań wywołanych pandemią „Dialogi” ukazują się jako połączony numer marcowo-kwietniowy. Koronawirus zmienił pracę redakcji, ale także pracę nauczycieli i uczniów. To trudny okres dla każdego z nas.

Już teraz apelujemy do szczecińskich nauczycieli, by włączyli się do tworzenia majowego numeru, który chcemy poświęcić „lekcjom w czasie zarazy”. Chcielibyśmy, abyście Państwo przysłali nam swoje przemyślenia co do tej nowej formy nauczania, pokazali przykładowe e-lekcje, a także opowiedzieli o swoich „internetowych” problemach i sukcesach. Chcielibyśmy, aby majowe „Dialogi” stały się swoistą kroniką tych czasów zarazy oraz szczecińskiej Oświaty.

Na spływ tekstów czekamy do 15 maja br. pod adresem: **dialogi@palac.szczecin.pl**

Warsztaty, konferencje, spotkania, projekcje**Sala do wynajęcia**

Pałac Młodzieży oferuje do wynajęcia salę multimedialną na 50 osób. Sala znajduje się w budynku nowej siedziby, przy al. Piastów 7 (centrum Szczecina). Wyposażona jest w nowoczesny sprzęt techniczny, m.in. projektor, rzutnik multimedialny i nagłośnienie w systemie dźwiękowym dolby surround. Można tu zorganizować m.in. warsztaty, konferencje, spotkania, projekcje. Gwarantujemy pomoc techniczną przy obsłudze.

Warunki wynajmu i terminy rezerwacji – w sekretariacie PM-PCE, tel. 91 422 52 61

Szkoła Podstawowa Nr 54 20 lat integracji

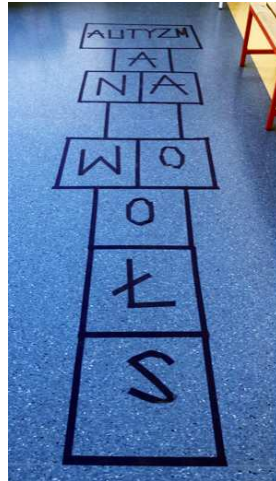
W Polsce, idea powstawania klas integracyjnych sięga początku lat 90. XX wieku¹. Na tę 30-letnią historię naszego polskiego szkolnictwa nakłada się prawie 20-letnie funkcjonowanie klas integracyjnych w SP 54 im. Janusza Korczaka w Szczecinie. A zatem tworzymy w tej historii duży rozdział, który obecnie kontynuujemy. *Jak wygląda nauka i praca w klasie integracyjnej w SP 54?*

W niniejszym artykule przedstawię Państwu podwójny aspekt tego zagadnienia: jako nauczyciela wspomagającego, będącego częścią zespołu do spraw integracji, funkcjonującego w SP 54 oraz nauczyciela wspomagającego będącego częścią klasy 2, w której pracuję.

W naszej szkole funkcjonuje 6 klas integracyjnych oraz jeden integracyjny oddział „0”. Zgodnie z rozporządzeniem MEN, do każdej takiej klasy przydzielony jest nauczyciel wspomagający proces edukacji, a liczba uczniów waha się od 15 do 20, w tym od 3 do 5 dzieci wymagających wsparcia z powodu posiadania orzeczenia.

Przez te 20 lat integracji w naszej szkole zmieniło się wiele, ale przede wszystkim świadomość rodziców dzieci pełnosprawnych, którzy również zabiegają o to, by ich dziecko znalazło się w takiej klasie. Rodzice mają na uwadze fakt, że w klasie znajduje się dwóch nauczycieli, co stanowi zaletę także dla ich dzieci. Zrozumieniu podlega również ich dawna obawa o poziom nauczania, który jest taki sam, jak w pozostałych klasach, a do tego ich pociechy rozumieją w sposób empiryczny, co to jest tolerancja, akceptacja i inność, z czym przyjdzie im się zmierzyć w dorosłym życiu.

Aby szerzyć idee integracji, przekazywać wiedzę uczniom oraz pozostałym nauczycielom na temat dysfunkcji naszych podopiecznych, w SP 54 powołany został Zespół do spraw integracji, który tworzą nauczyciele specjaliści. Ich działalność opiera się na organizowaniu dni wiedzy na temat poszczególnych niepełnosprawności, z jakimi zmagają się nasi

uczniowie. I tak do tej pory organizujemy: we wrześniu *Dzień czerwonego balonika* czyli *Dzień Świadomości Dystrofii Mięśniowej Duechenne'a*, w październiku *Dzień osób z afazją rozwojową*, w marcu *Dzień kolorowej skarpetki* – *Dzień osób z Zespołem Downa*, a kwiecień czynimy miesiącem wiedzy na temat autyzmu. Każdorazowo takie dni poprzedzone są umieszczeniem na tablicy informacyjnej ustawionej przy wejściu do szkoły, plakatami zawierającymi istotne wiadomości na temat danej dysfunkcji. Dodatkowo w każdej klasie integracyjnej, nauczyciel wspomagający prowadzi zajęcia, omawiając daną niepełnosprawność, a tym samym kształtując empatię i wrażliwość uczniów.

W naszej szkole organizujemy również Dni integracji oraz turniej „Razem przez mroźną zimę”, w którym uczestniczą uczniowie ze szczecińskich szkół integracyjnych. Zaletą tego turnieju jest także integracja uczniów pełnosprawnych i niepełnosprawnych, i co ciekawe, to właśnie ci drudzy uczą tych pierwszych dobrej zabawy, a nie rywalizacji nastawionej na sukces.

Klasę integracyjną tworzą wszyscy uczniowie oraz dwóch nauczycieli, ale to od tych ostatnich zależy jakość tej idei. Jestem nauczycielem wspomagającym w klasie 2 i razem z nauczycielem

wiodącym tworzę jedność. Dla nas nie ma znaczenia, czy dane dziecko ma orzeczenie, czy nie, pracujemy na zmianę z każdym uczniem. W klasie mamy dwóch uczniów z zespołem Aspergera z zachowaniami opozycyjno-buntowniczymi, co wymaga od nas szybkiej reakcji. Największą trudnością jest zmotywowanie ich do nauki i uzupełniania na bieżąco ćwiczeń, jednak nasza prawie dwuletnia współpraca i moja nieustępliwość spotkała się z ich zrozumieniem. Naszym największym sukcesem jest udział jednego z tych uczniów z zachowaniami opozycyjnymi w konkursie IPN „Wokół symboli narodowych”. Mimo początkowego buntu, przystąpił do konkursu, zyskując 3 miejsce, co przyczyniło się do jego wiary we własne możliwości. Stał się on również inspiracją dla drugiego ucznia z zespołem Aspergera do pracy i wyrażenia chęci uczestnictwa w innych konkursach. Wspólnie z nauczycielem prowadzącym dostosowujemy wymagania do możliwości uczniów, szukamy rozwiązań, które wpłyną na ich rozwój emocjonalny i intelektualny. Czworo uczniów naszej klasy ma problem z opanowaniem umiejętności czytania, ale co ciekawe tylko jeden z nich posiada orzeczenie o kształceniu specjalnym. Fakt ten sprawił, że w naszej klasie ci uczniowie realizują program nauki czytania metodą symultaniczno-sekwencyjną², która wdrożona została z inicjatywy nauczyciela wspomagającego. A zatem funkcjonuje tylko w naszej klasie. Jako klasa integracyjna dużą wagę kładziemy na edukację społeczną, i w tym roku zgłosiliśmy chęć udziału w akcji „Przygoda Kolorowej Skarpetki”³, organizowanej w ramach międzynarodowego projektu edukacyjnego „Każdy z nas jest inny, równy i wyjątkowy”. Dzięki takim zajęciom zwracamy uwagę na inność, wzmacniamy akceptację i umiejętność zachowania wobec tej inności. Nie omijamy również projektów zwiększających kompetencje cyfrowe naszych uczniów, biorąc udział w projekcie „Zaprogramuj przyszłość”, ucząc się z „Cyfrowym dialogiem” podstaw programowania. A zatem jesteśmy klasą jak każda inna, a do tego jeszcze zwiększamy swoje kompetencje poprzez integrację.

Funkcjonowanie klas integracyjnych na etapie 1-3 jest znacznie łatwiejsze dla nauczyciela wspomagającego, ponieważ ma on do współpracy tylko jednego lub dwóch nauczycieli (językowca), którym przekazuje wiedzę na temat niepełnosprawności ucznia. Wyzwaniem będzie dla mnie kolejny etap edukacyjny, w którym zmierzę się z edukacją wielu nauczycieli. Czy zrozumieją czym są zachowania opozycyjno-buntownicze? Czy dostrzegą potencjał

wszystkich uczniów mojej klasy? Stąd wyłania się jeszcze jeden atut klasy integracyjnej – mogą zyskać nauczyciela nie na jeden etap edukacyjny, ale na całą szkołę podstawową.

W SP 54 w Szczecinie mamy wiele sukcesów w edukacji integracyjnej. Nie są one jednak mierzone za pomocą dyplomów, pucharów i medali. Sukcesem jest to, że 21.03 w Dzień osób z zespołem Downa większość uczniów i nauczycieli ubierze rozparowane skarpetki i będzie wiedziała dlaczego. 2.04 w Dniu świadomości autyzmu większość ubierze niebieski element i będzie wiedziała, co on oznacza, że nasi uczniowie wymienią słynnych ludzi z zespołem Aspergera, wiedząc, że nie jest on problemem w osiągnięciu sukcesu. A 07.09 spotkamy się na boisku szkolnym wypuszczając czerwone baloniki napełnione helem i rozpoznamy ich symbol. Sukcesem będzie dla nas to, że choć część naszych uczniów, będzie umiała przyjąć odpowiednią postawę wobec inności. Sukcesem jest dla nas ich EMPATIA.

Renata Laskowska-Chmielarz

– nauczycielka w Szkole Podstawowej Nr 54 im. Janusza Korczaka w Szczecinie

¹ Łysek J., *Kształcenie integracyjne w Polsce i w krajach Unii Europejskiej*, [w:] „Nauczyciel i Szkoła”, 2002, nr (1-2).

² Metoda opracowana przez prof. dr hab. Jagodę Cieszyńską, metoda znana także jako metoda krawkowska.

³ „Przygoda Kolorowej Skarpetki” projekt realizowany z okazji Dnia zespołu Downa.

Zgrana integracja

Jestem nauczycielem wspomagającym w klasie trzeciej szkoły podstawowej. Jest to mój pierwszy rok pracy w zawodzie, gdyż jestem jeszcze w trakcie dwuletnich studiów magisterskich. Dołączając we wrześniu do klasy byłem pełną obaw. Moim zdaniem uczelnie kładą zdecydowanie za duży nacisk na teorie, zapominając przy tym o praktycznej nauce zawodu. Trafiłam jednak na wspaniałą grupę uczniów oraz na bardzo doświadczoną wychowawczynię, także od razu zaczęliśmy wspólnie podejmować różnego rodzaju działania.

W listopadzie wzięliśmy udział w konkursie Fundacji Gryphius pod tytułem „*Poznaj i dbam i swoje bezpieczeństwo*”. Naszym zadaniem było stworzenie pracy, w tym przypadku był to film, przedstawiający zasady dbania o bezpieczeństwo. Udało nam się zająć 1 miejsce w grupie szkół podstawowych w kategorii „film”. Fundatorem nagród w konkursie był PZU SA w ramach

programu „*Pomoc to moc*”. Dodatkowo uczniowie nabyli bądź też utrwalili umiejętności z zakresu pierwszej pomocy oraz mieli przyjemność wcielić się w rolę strażaka.

W ciągu ostatnich dni dołączyliśmy do projektu „*Zaprogramuj Przyszłość*”. Jest on realizowany przez Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog oraz Politechnikę Łódzką. Projekt jest finansowany w ramach działania 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, III Oś Cyfrowe kompetencje społeczne, Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 i dofinansowywany z Funduszy Europejskich. Dzięki niemu uczniowie otrzymają wiele wspaniałych pomocy dydaktycznych, np. maty edukacyjne, roboty oraz tablety. Wszystko to będzie do ich dyspozycji w trakcie zajęć wykorzystujących różne sposoby kodowania, zarówno offline jak i online.

Bycie wychowawcą czy nauczycielem wspomagającym w klasie integracyjnej jest zaskakujące. Dzieci, przynajmniej w naszej klasie, są bardzo świadome siebie, a co ważniejsze mają świadomość potrzeb oraz słabości swoich kolegów i koleżanek z klasy. Ja dołączyłam do zespołu dopiero w trzeciej klasie także ciężko mi powiedzieć czy było tak od początku, uważam jednak, że w dużej mierze jest to zasługa wy-

chowawcy oraz wcześniejszego pedagoga specjalnego. Kładli oni bardzo duży nacisk nie tylko na naukę, ale co ważniejsze na wychowanie swoich podopiecznych. Efekty widać gołym okiem. Nie często zdarza się, aby klasa integracyjna była w rzeczywistości tak zgrana jak nasza, a co ważniejsze nie często dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych biorą tak czynny udział w życiu klasy, szkoły, a nawet społeczności lokalnej. Nie są to czcze słowa. Idealnym przykładem jest jeden z naszych wy-

chowanków o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W konkursie "Wokół symboli narodowych", w którym wzięło udział 1720 uczniów ze 100 szkół z województwa zachodniopomorskiego oraz lubuskiego, zajęli I miejsce.

Mimo, iż mamy XXI w. integracja jest wciąż bardzo ograniczona. Często zdarzają się sytuacje, gdzie dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zabrania się udziału w różnych wydarzeniach, bo „są one nie dla nich”. W naszej szkole na szczęście nie dochodzi do takich sytuacji. Z pewnością jest to duża zasługa nauczycieli wspomagających. Gdy bierzemy udział w jakimś projekcie wszyscy uczniowie mają te same szanse i prawa, a podczas jego trwania bierzemy pod uwagę indywidualne predyspozycje uczniów.

Podsumowując, praca z takim zespołem jaki tworzę wraz z nauczycielem prowadzącym oraz uczniami jest czystą przyjemnością. Oczywiście zdarzają nam się lepsze i gorsze dni, jednak z całego serca mogę sobie życzyć, aby reszta mojej kariery zawodowej przebiegała w taki sposób jak dotychczas.

Natalia Mruszczyk

– nauczycielka w Szkole Podstawowej Nr 54
w Szczecinie

Liceum Ogólnokształcące
z Oddeziałami Integracyjnymi

Scalamy społeczność szkolną

Integracja w placówkach oświatowych jest jedną z najważniejszych inicjatyw służących rozwojowi społeczeństwa otwartego, realizującego idee humanizmu, szacunku oraz współpracy dla dobra wszystkich. W dobie indywidualizacji i dążenia do samowystarczalności integracja jako proces uświadamia, że szacunek dla inności i tworzenie warunków dla jak najpełniejszego rozwoju jednostek, skutkuje korzyścią dla całego społeczeństwa. Szybkie przemiany życia społecznego, będące jednocześnie przyczyną i skutkiem akceleracji rozwoju młodzieży, pociągają za sobą pozytywne następstwa, w tym ewolucję wartości, która wpływa na przekonania uczniów oraz szerszą świadomość tego, że kontakt z drugim człowiekiem jest niezbędny do rozwoju. Postęp nauk o człowieku, w szczególności neuronauk oraz powszechny dostęp do wiedzy dają nam, nauczycielom okazję, jakiej nie było nigdy wcześniej do tego, żeby wraz z młodzieżą wprowadzić idee integracji w życie szkolne i pozaszkolne. Dla nas integracja oznacza aktywny udział wszystkich uczniów w życiu naszej szkoły. To respektowanie przez wszystkich tych samych praw przy poszanowaniu tych samych wartości. Odmienność stanowi wartość. *„Tak pięknie się różnimy”* to hasło jednego z cyklicznie u nas organizowanych Dni Psychologii i Pedagogiki.

W naszym liceum wszystkie działania, a także imprezy szkolne i klasowe to wydarzenia, których celem jest właśnie integracja. Z naszych doświadczeń wynika, że najlepiej społeczność integruje wspólny cel. Wykorzystujemy tę wiedzę w praktyce. W ostatnim czasie atrakcyjnym celem w grupach ćwiczących umiejętności społeczne i komunikacyjne było zaplanowanie wspólnej przejażdżki po Szczecinie zabytkowym tram-

wajem. Wszyscy uczniowie zostali włączeni w planowanie i organizację tego wydarzenia. Część z nich napisała podanie do Zarządu Tramwajów Szczecińskich, inna grupa miała za zadanie wymyślenie źródła sfinansowania tego przedsięwzięcia, inni odpowiedzialni są za dokumentację fotograficzną oraz powiadomienie wszystkich o terminie przejazdu. Wszystkie działania uczestników doceniałyśmy na bieżąco na forum grupy. Tym pełniej przebiega integracja, im więcej dajemy uczniom zadań do osobistej przez nich realizacji i pozwalamy im brać za nie odpowiedzialność. Wyręczanie, ogranicza ważny dla integracji proces spontanicznych działań. Naszą rolą jest w takich sytuacjach uważna obserwacja i doradzanie, gdy sytuacja tego wymaga. Pomagamy wtedy, gdy uczniowie zwrócą się o to do nas z prośbą.

Integracja jest długim i czasem trudnym procesem scalania społeczności. Punktem wyjścia do integracji jest zawsze poczucie bezpieczeństwa i wzajemna akceptacja. Ogromna tu rola nauczycieli. Docenianie wszystkich uczniów, umiejętność wskazania u każdego z nich jego mocnych stron i talentów oraz częste podkreślanie tego na forum grupy to podstawa, bez której integracja nie ma szans zaistnieć. Wychowawca doceniając wszystkich modeluje postawy uczniów i ich wzajemne relacje. Daje w ten sposób informację, że każdy wychowanek jest dla niego ważny. Warto rozszerzyć strefę poszukiwań mocnych stron uczniów o obszar ich osobistych pasji i zainteresowań. Z doświadczenia wiemy, że nie ma ludzi pozbawionych mocnych stron i talentów. Są tylko tacy, którym niestety to wmówiono. Dla nas wychowywanie, to rzucanie światła na to, co dobre.

Ogromnym zagrożeniem dla integracji grupy jest wyróżnianie pojedynczego ucznia, gdyż klasa integruje się wtedy przeciwko niemu. Sprawiedliwe traktowanie wszystkich i docenianie każdego, daje uczniom poczucie bezpieczeństwa. Aby integracja się udała, każdy uczeń musi mieć świadomość, że jest ważnym ogniwem w grupie i że ma wpływ na podejmowanie decyzji. Unikamy oceniania pomysłów proponowanych przez uczniów. Staramy się je rozpatrywać w kontekście możliwości ich realizacji.

Z ideą integracji w naszym liceum uczniowie stykają się już podczas Dnia Otwartego Szkoły. Dla młodzieży zainteresowanej naszą szkołą to okazja do nawiązania nowych znajomości, wymiany doświadczeń, poznania nauczycieli, a dla uczniów to moment w którym mają okazję otoczyć opieką młodszymi kolegami, zapewniając im poczucie bezpieczeństwa. Przyszli uczniowie naszego liceum mają szansę zobaczyć, usłyszeć i poczuć świat z różnych perspektyw, obejrzeć specjalistyczne sprzęty, zagrać w goalballa, porozmawiać z pedagogami oraz młodzieżą objętą specjalistyczną opieką na temat nauki, zajęć i wszystkiego co ich ciekawi.

Głównym wydarzeniem w naszej szkole służącym rozwijaniu integracji jest właśnie Dzień Integracji, podczas którego uczniowie klas pierwszych zaangażowani są w zabawy i zadania mające na celu lepsze poznanie siebie, rówieśników, wychowawcy oraz nauczycieli i pedagogów. To dzień, podczas którego wychodzimy z tradycyjnych ról ucznia, biorącego udział w lekcji i nauczyciela realizującego podstawę programową. Aktywności, których się wspólnie podejmujemy umożliwiając nam spotkanie z człowiekiem nieokreślonym przez numer w dzienniku, przynależność do klasy czy szkolną rzeczywistość. Pierwszoklasiści w tym dniu otrzymują szereg zadań do wykonania. Jednym z nich jest twórcze, artystyczne opracowanie hasła „**integracja**” w formie plakatu przez każdą z klas. Pozwala

to na dogłębną analizę oraz zastanowienie się nad jej sensem. Oprócz tego każdy uczeń ma zdobyć jak najwięcej informacji o kolegach i koleżankach wchodzących w skład jego klasy. Poznawaniu i utrwalaniu imion sprzyja wykonanie krzyżówki, w której muszą się znaleźć wszystkie imiona osób z danej klasy. Zadania w tym dniu do wykonania wymagają współpracy i dostarczają przyjemnych emocji. Integrują zespoły klasowe. Przebywanie i uczenie się w zintegrowanej grupie przynosi wiele korzyści. Uczy tolerancji i empatii, daje możliwość uzyskania wsparcia w trudnych sytuacjach, przybliża uczniom wiedzę na temat różnorodności świata.

Cały wrzesień jest poświęcony w klasach pierwszych na zaznajomienie się nowych uczniów ze specyfiką naszej szkoły. Na godzinach z wychowawcą pedagogi i psycholodzy prowadzą zajęcia integracyjne i psychoedukacyjne. Nacisk kładziemy na tłumaczenie uczniom zasad umożliwiających wszystkim bezpieczne poruszanie się po szkole. Omawiamy, z jakiego typu sytuacjami młodzież może się spotkać. Pedagodzy, a czasem sami uczniowie tłumaczą, jak doświadczają świata osoby z zespołem Aspergera i jakie trudności w komunikacji mogą się pojawić. Mówimy, jakie zachowania są typowe w tych relacjach i jak postępować, gdy coś niepokoi. To samo dotyczy uczniów słabo słyszących. Tłumaczymy jakie warunki musimy spełnić rozmawiając, abyśmy zostali usłyszani. Uprzedzamy, jakie nieporozumienia mogą się pojawić, na przykład zbyt duża dosłowność rozumienia przekazu. Udzielamy wskazówek dotyczących zachowań wobec osób na wózkach, czy poruszających się o kulach, kiedy i jak pomóc. Uczymy w jaki sposób prowadzi się osobę niewidomą.

Integracja jest niemożliwa bez empatii i delikatności, dlatego przywiązujemy do tego ogromną wagę. Odpowiadamy na pytania uczniów, rozwiewamy wątpliwości, tworzymy wspólnie algorytmy postępo-

wania, uczymy jak prosić o pomoc i jak ją oferować, ale przede wszystkim jesteśmy dostępni dla uczniów, wtedy kiedy tego potrzebują. Szkoła zatrudnia wielu pedagogów, specjalistów edukacji i terapii osób z autystycznym spektrum zaburzeń, tyflopedagogów, surdopedagogów, rehabilitanta, logopedę oraz psychologów którzy służą pomocą, radą i wsparciem.

Kluczowym zagadnieniem w programie rozwoju naszej szkoły jest integracja w szerokim znaczeniu. Nie dzielimy uczniów na grupy, ale staramy się indywidualizować nauczanie oraz oddziaływania wychowawcze na tyle, na ile pozwala nam system edukacji. Powoli, ale wytrwale pokonujemy bariery, które tkwią w społeczeństwie, a naszym marzeniem jest wyeliminowanie ich wszystkich, czego skutkiem będzie brak podziałów, dyskryminacji oraz krzywdzących stereotypów na temat osób niepełnosprawnych czy osób nieneurotypowych.

Różnorodność imprez organizowanych przez szkołę zapewnia każdemu uczniowi możliwość realizowania swoich pasji, talentów, zdobywania wiedzy na interesujące tematy, dzielenia się z innymi swoim wewnętrznym bogactwem.

W kalendarzu corocznych imprez odbywających się w naszym liceum znajdują się także *Tydzień dla Zdrowia*, *Dzień Psychologii i Pedagogiki*, *Dzień Pasji i Talentów*.

Praca w szkole oraz wyzwanie, jakim jest wdrażanie idei integracji w struktury społeczne wymaga od nas nieustannego kształcenia. Bierzymy udział w szkoleniach, realizujemy studia podyplomowe, dyskutujemy i wymieniamy się doświadczeniami podczas rad pedagogicznych. Wszystko to wpływa na jakość naszej pracy, a wysoki poziom kompetencji na samopoczucie uczniów. Nasze Liceum jest miejscem w którym integracja jest dla większości codziennością. Dążymy do tego, aby każdy czuł się tutaj dobrze. Wiemy, że tylko w warunkach akceptacji człowiek jest w stanie się uczyć. Mamy na myśli szeroko pojęte uczenie się, to jest zdobywanie wiedzy o świecie, życiu, innych ludziach i o sobie samym. Integracja jest potrzebna do tego, żeby proces nauki przebiegał pomyślnie i niezbędna dla pojawienia się potrzeby samodoskonalenia. Choć system oceniania i przeładowany program nie służą wspieraniu idei integracji, dokładamy wszelkich starań, żeby młodzi ludzie rozwijali się w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa. Doceniamy ich za otwarte umysły, kreatywność i pracę nad sobą. Ci młodzi ludzie, z którymi mamy zaszczyt współpracować już teraz budują nowy, lepszy świat.

Mariola Stachura

Iwona Żmurko

– nauczyciele wspomagający

Integracja w szkole to podstawa! Uczniowie spędzają w niej większość swego dnia. Od stosunków między uczniami, ale i też nauczycielami, zależy czy będą z ochotą do niej uczęszczać.

Komiks edukacyjny stworzony przez nauczycieli Wieliczka Montessori School zawiera krótkie opowiadki o tym, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach w szkole. Trzy krótkie historyjki pokazują problemy rówieśnicze i podpowiadają rozwiązania.

Polecany na lekcje etyki lub godzinę wychowawczą oraz do wspólnego czytania z rodzicami.

Przemyslnik szkolny

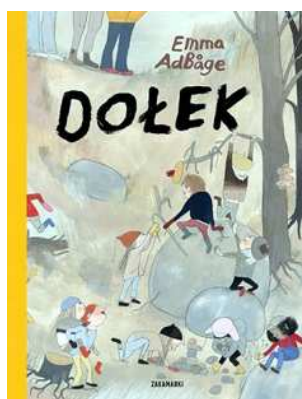
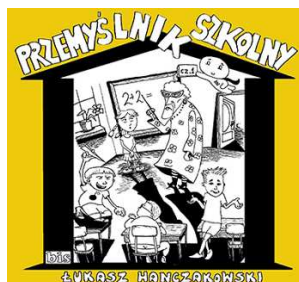
ilustracje: Łukasz Hanczakowski

scenariusz: Łukasz Hanczakowski i Dominika Braithwaite

Wydawnictwo BIS, 2020, wiek: 7+

Najlepsza integracja między rówieśnikami odbywa się na przerwach. Każdy z nas pewnie pamięta miejsce, gdzie można było spokojnie porozmawiać, albo ... wyszaleć. Bohaterowie tej książki, uczniowie pewnej szkoły mają DOŁEK. Ktoś kiedyś wybrał stamtąd ziemię i teraz w Dołku rosną krzaki, i sterczą pieńki, i można się w nim bawić bez końca w najlepsze zabawy. Wszyscy uwielbiają Dołek, wszyscy z wyjątkiem dorosłych. Oni go nienawidzą!

Ta autorska książka obrazkowa Emmy Adbage uhonorowana w 2018 roku Nagrodą Augusta – najważniejszym szwedzkim wyróżnieniem dla

książki dziecięcej, to pean na cześć dziecięcej zabawy jako przestrzeni wolności i wyobraźni.

Dołek

tekst: Emma Adbage

ilustracje: Emma Adbage

przekład: Katarzyna Skalska

Wydawnictwo Zakamarki, 2020

A każdemu uczniowi, któremu matematyka spędza sen z powiek polecam tę książkę. Mnożenie, dzielenie, ułamki? Czy myśl o następnej klasówce z matmy przeraża cię bardziej niż upiorny klaun? Weź głęboki oddech... „Sposób na matkę” zaraz ci pomoże! „W środku znajdziesz mnóstwo praktycznych rad, dzięki którym przestaniesz się niepokoić i zrozumiesz wszystko, co dotąd sprawiało ci kłopoty. Oprócz tego poznasz wiele przydatnych sztuczek, dzięki którym opanujesz tajniki matematyki do perfekcji.

To nieprawda, że nie jesteś w stanie zrozumieć matematyki. Po prostu dotychczas nikt nie wyjaśnił ci jej w sposób zrozumiały dla CIEBIE. Możesz dać sobie radę z matematyką i osiągnąć absolutnie WSZYSTKO, CO TYLKO CHCESZ!

Vanessa Vakharia kieruje działalnością pracowni matematycznej o nazwie „The Math Guru”, którą założyła w Toronto w Kanadzie. Z pomocy pracujących tam wspaniałych korepetytorów korzysta wielu uczniów, którzy chcą poprawić swoje wyniki w nauce i poznać sekrety matematyki. Vanessa jest przekonana, że KAŻDY może opanować matematykę śpiewająco. Jak wspomina, w szkole sama miała kłopoty z matematyką, a jednak później ukończyła studia matematyczne. A skoro mowa o śpiewaniu, Vanessa jest również członkiem zespołu rockowego, w którym gra na keytarze i jest główną wokalistką.

Sposób na matkę. Sprytne metody + mniej stresu = lepsze stopnie!

tekst: Vanessa „The Math Guru” Vaharia”

ilustracje: Hyein Lee“

przekład: Bogumił Bieniok i Ewa L. Łokas

Wydawnictwo Prószyński i S-ka, 2020

**Książki poleca –
Monika Wilczyńska
(portal SzczecinCzyta.pl)**

Jak kochać i wymagać⁽²⁾

Poradnik dla rodziców

Joanna Sakowska

4. Czy powinno się karać dzieci?

Dzieciom potrzebne są jasne i przejrzyste reguły dotyczące zachowań, które akceptujemy, oraz postaw, które nam się nie podobają. Klarowna sytuacja jest bardzo istotna, ponieważ buduje poczucie bezpieczeństwa dziecka:

- * Kocham cię i nie zgadzam się na to, co robisz.
- * Kocham cię i nie pozwalam na pewne zachowania.
- * Ciebie akceptuję bez zastrzeżeń, ale nie zamierzam akceptować nieodpowiedniego zachowania.

W każdej rodzinie powinny obowiązywać zasady, których przestrzegają obie strony. Złamanie tych zasad musi wywoływać pewne konsekwencje.

Zanim jednak wygzekwujesz zasady:

- * Uprzedź dziecko o obowiązywaniu zasady (umowy).
- * Bądź stanowczy w jej przestrzeganiu i egzekwowaniu.
- * Pamiętaj o regule: minimum słów, maksimum czynów.

Czego unikać przy ustalaniu konsekwencji nieprzestrzegania zasad:

- * Nie szukaj odwetu.
- * Nie karz samego siebie.
- * Nie nagradzaj nieodpowiedniego zachowania.
- * Nie wygłaszaj pogroźek i nie składaj obietnic.
- * Nie zawstydzaj.
- * Nie przywiązuj nadmiernej wagi do konsekwencji.

Przyczyny trudności rodziców w przestrzeganiu i egzekwowaniu zasad:

- * Lęk przed narażeniem dziecka na konsekwencje.
- * Nieumiejętność sprecyzowania swoich oczekiwań i wymaganych reguł zachowania.
- * Niepoważne traktowanie oczekiwań wobec dziecka lub stawianie mu zbyt wielu i nazbyt wygórowanych wymagań.

Nie można pozwalać dzieciom, w imię ich dobrego samopoczucia, np. na okrucieństwo wobec zwierząt, wulgarne słowa czy wyśmiewanie się ze słabszych. Nie wolno przekazywać im w ten sposób złych wzorów zachowania.

Musimy pamiętać, że jeśli podejmujemy działanie, które ma położyć kres niewłaściwej postawie dziecka, to wyświadczamy mu przysługę.

**Wdrażaj właściwe działanie,
zamiast stosować karę!
Wskazuj właściwe konsekwencje, zamiast
wymierzać karę!**

Kary ranią! Konsekwencje wychowują!

Takie postępowanie rodziców daje dziecku możliwość zastanowienia się nad sobą, stwarza mu szansę na zmianę i rozwój.

Najlepszym miejscem pod słońcem jest dom, w którym żyją ludzie ofiarowujący sobie w najtrudniejszych chwilach tak rzadki dar, jak wybaczenie.

G. Mac Donald, 1994

Karanie przynosi najlepsze efekty, gdy stosują je ci, którzy kochają, a nie ci, którzy kochają karać.

P. Callway, 1996

Przemoc jest zawsze okrutna, nawet jeśli słuszny jest jej powód.

F. Schiller, „Zbójcy”, 1956

Zamiast karania:

* Wyraż swoje uczucia, nie atakując charakteru dziecka:

Jestem wściekła, gdy rano nie mogę znaleźć swojej srebrnej biżuterii.

* Określ swoje oczekiwania:

Oczekuję, że będziesz mnie uprzedzała o pożyczeniu mojej biżuterii.

* Wskaż dziecku, jak może naprawić swój błąd:
Miejsce biżuterii jest w szkatułce.

* Daj dziecku wybór, informując je o konsekwencjach:

Możesz zakładać swoją biżuterię albo pożyczać moją i odkładać ją na miejsce. Sama decyduj!

* Podejmij działanie:

Dziecko: Dlaczego nie mogę znaleźć twojej biżuterii?

Rodzic: Ty mi powiedz, dlaczego...

* Rozwiąż problem, stosując 6 kroków, które ci w tym pomogą:

- rozpoznaj konflikt i nazwij go;
- zrozum dziecko, jego uczucia i potrzeby;
- wspólnie z dzieckiem poszukaj możliwych rozwiązań;
- krytycznie oceń propozycje rozwiązań;
- zdecyduj się na najlepsze rozwiązanie;
- wciel w życie powziętą decyzję.

Materiały do autorefleksji

• Ćwiczenie 1

Bartek ma dziesięć lat. Po szkole lubi chodzić do swojego kolegi Antka. Chłopcy wspólnie grają w piłkę i oglądają filmy. Mama umówiła się z Bartkiem, że będzie wracał do domu o 15.30. Ale Bartek zajęty zabawą zapomina o tym. Wczo-

raj znów się spóźnił. Mama była na niego bardzo zła. Dzisiaj, będąc u kolegi, pamiętał co prawda, by się nie spóźnić, ale znów zapomniał spytać o godzinę.

Gdy dowiedział się, jak jest późno, pobiegł najszybciej jak mógł do domu. Nie chciał, żeby mama znówu na niego krzyczała. Wpadł bez tchu i od razu zaczął tłumaczyć mamie, że pamiętał, o której ma być. Kiedy okazało się, że jest już tak późno, całą drogę do domu biegł.

Pierwsza odpowiedź matki:

Mam dosyć twoich tłumaczeń! Teraz wiem, że nie można ci ufać! Poczekaj, aż wróci ojciec! W przyszłym tygodniu codziennie po szkole będziesz siedział w domu. I nie myśl sobie, że bez przerwy będziesz oglądał telewizję i grał na komputerze. Koniec z kolegami! I nie licz na żadne kieszonkowe! A teraz możesz iść do swojego pokoju, bo już jest po obiedzie! Może to cię wreszcie czegoś nauczy!

Co Bartek pomyśli sobie w takiej sytuacji?

.....

Druga odpowiedź matki:

Ojej, cały jesteś spocony, tak się zmęczyłeś! Po co tak biegniesz, chodź, wytrę ci twarz. Obiecuj mi, że nigdy więcej się nie spóźnisz. Jestem przez ciebie kłębkiem nerwów, do grobu mnie wpędzisz. Idź teraz umyć ręce. Mamusia odgrzeje ci obiad, ale pośpiesz się, bo znów będzie zimny.

Co Bartek mógłby sobie pomyśleć w takiej sytuacji?

.....

Trzecia odpowiedź matki:

Mówisz mi, że starałeś się zdążyć na czas, i to mnie cieszy. Nie chcę jednak zamartwiać się z powodu twoich spóźnień. Oczekuję, że kiedy powiesz: „Będę w domu o 15:30”, to dotrzymasz słowa. Już jedliśmy, odgrzej sobie obiad w mikrofalce albo w piecyku.

Co Bartek mógłby sobie pomyśleć w takiej sytuacji?

.....

• Ćwiczenie 2

Zamiast wymierzać karę, zastosuj w nadchodzącym tygodniu inną metodę.

Opisz, jaki alternatywny sposób oddziaływania udało ci się zastosować? Jaka była reakcja dziecka?

.....

Dla szybkiego przypomnienia...

Zamiast karanii:

1. Wyraź swoje uczucia, nie atakując charakteru dziecka:

Jestem wściekły, że moja nowa piłka została na dworze i zardzewiała na deszczu.

2. Określ swoje oczekiwania:

Oczekuję, aby moje narzędzia zostały zwrócone, kiedy skorzystasz z nich.

3. Wskaż dziecku, jak może naprawić zło:

Piłkę potrzebuje teraz trochę szklanej waty i cienkiej warstwy oleju.

4. Zaproponuj wybór: Możesz pożyczyć moje narzędzia, ale musisz je zwracać, bo utracisz przywilej używania ich. Decyduj sam!

5. Przejmij inicjatywę:

Dziecko: Dlaczego pudło z narzędziami jest zamknięte?

Ojciec: Ty mi powiedz, dlaczego?

6. Wspólnie rozwiążcie problem:

Możemy ustalić, że będziesz używał moich narzędzi, kiedy zechcesz, ale chcę mieć pewność, że będą na swoim miejscu, kiedy zechcę z nich skorzystać.

5. Jak zachęcić dziecko do samodzielności?

Pragnąłem mleka matki, a dostałem butelkę z mlekiem.

Pragnąłem Rodziców, a dano mi zabawkę.

Pragnąłem rozmowy, a dano mi książkę.

Pragnąłem się uczyć, a wystawiono mi świadectwo.

Pragnąłem myśleć, a otrzymałem wiadomości.

Pragnąłem mieć szerokie spojrzenie, a otrzymałem krótkie informacje.

Pragnąłem szczęścia, a dano mi pieniądze.

Pragnąłem sensu, a umożliwiono mi karierę.

Pragnąłem nadziei, a dostałem niepewność.

Pragnąłem się zmienić, a obdarowano mnie współczuciem.

Pragnąłem żyć....

Anonimowy nastolatek, 1999

Właściwie wychowywać to zachowywać się tak jak się zachowuje morze wobec kontynentów: usuwa się, aby umożliwić im wypłynięcie.

*** Pozwól dziecku na dokonanie wyboru:**

Czy dzisiaj wolisz pójść na plac zabaw, czy jeździć na rowerku?

*** Okaż szacunek dla dziecięcych zmagani:**

Aby ugotować makaron, należy go wrzucić na gotującą się wodę.

*** Nie zadawaj zbyt wielu pytań:**

Witaj, kochanie! Dobrze, że już jesteś.

*** Nie śpiesz się z dawaniem odpowiedzi:**

Ja też się nad tym zastanawiałem, a jakie jest twoje zdanie?

*** Zachęć dziecko do korzystania z cudzych doświadczeń:**

Może pani w sklepie plastycznym coś ci doradzi?

*** Nie odbieraj nadziei:**

A więc myślisz, że będziesz dobrym pilotem...

To wspaniale zobaczyć ziemię z góry!

Samodzielność może być »funkcjonalna« – kształtowana od najmłodszych lat, np. Trzeba nakryć do stołu... Są talerze do wytarcia..., lub polegać na umiejętności podejmowania decyzji. [Jako] bardzo ważna, może być doświadczeniem dziecka, jeśli rodzice zechcą podjąć pewne ryzyko.

J. Sakowska, 1999

Skąd bierze się odwaga dziecka?

*** Rodzice okazują dziecku zaufanie i szacunek.**

*** Rodzice dają dziecku szansę na dokonanie wyboru lub samodzielnego rozwiązania problemu.**

*** U dziecka rodzi się zaufanie i szacunek do siebie oraz wiara we własne możliwości i znajomość własnych ograniczeń.**

*** Dziecko ma odwagę podejmować coraz trudniejsze zadania.**

*** U rodziców wzmacnia się zaufanie i szacunek do dziecka.**

J. Basistowa, 1998

Ważne uwagi o wychowaniu do samodzielności:

*** Kochać dziecko to pomóc mu żyć samodzielnie.**

*** Obowiązkiem rodziców jest wychowanie dzieci w taki sposób, aby były one zdolne w odpowiednim momencie rozpocząć życie na własny rachunek. Dziecko, dorastając, staje się od nas coraz mniej zależne.**

*** Wychowywać dziecko to znaczy pomóc mu stać się panem samego siebie.**

*** Wychowywać to znaczy nie uzależniać.**

*** Rodzice, zaraz potem, jak obdarowali swoje dziecko życiem, powinni mu dać prawo do swobodnego przeżywania go.**

*** Miłość nie może być bojaźliwa. Rodzice często mają zwyczaj trzymania dziecka pod kloszem albo wyręczania go. Nie jest to jednak miłość, ale zwykła zaborczość i wstrzymywanie rozwoju. Czy tak ograniczone dziecko będzie umiało zmagać się z życiem, jeśli wcześniej nie nauczyło się pokonywania trudności? Nie uczyni tego, jeśli o wszystkim zawsze decydowali inni.**

*** Za każdym razem, kiedy wykonujemy coś za dziecko, odbieramy mu część jego życia. Prawdziwa miłość musi być mocna, skromna, wymagająca od siebie i od innych, ofiarna, a czasami niepozbawiona bólu. Jedynie taka miłość czyni życie ludzkim.**

*** Samodzielność dziecka można rozwijać lub tłumić. Zależnie od postępowania rodziców mamy do czynienia z dwudziestolatkiem, który nie wie, jak załatwić najprostszą sprawę, lub z młodym człowiekiem, który w sposób odpowiedzialny potrafi podejmować decyzje, samodzielnie uporać się z wieloma problemami.**

P. Pellegrino, 1995

Materiały do autorefleksji

• Ćwiczenie 1

Przekształć zdania na zachęcające do samodzielności, stosując poniższe sposoby oddziaływania:

Sposób 1

Zaproponuj wybór

Teraz posprzątaj w pokoju!

.....

Sposób 2

Okaż szacunek dla dziecięcych zmaganiań

Dlaczego tak grubo i długo obierasz ziemniaki? Daj ten nóż, sama zrobię to lepiej!

.....

Sposób 3

Nie zadawaj zbyt wielu pytań

Co robiłaś dzisiaj w domu? Czy zjadłaś śniadanie? Jak długo siedziałaś przy komputerze? Czy przeczytałaś już lekturę? Czy skończyłaś rysunek do szkoły?

.....

Sposób 4

Nie śpiesz się z dawaniem odpowiedzi

Dziecko: Dlaczego muszę myć zęby po każdym posiłku?

Rodzice: Dlatego, że resztki pokarmu zostają na zębach i wtedy zęby się psują.

.....

Sposób 5

Zachęć dziecko do korzystania z cudzych doświadczeń

Chcę upiec ciasteczka – powiedz, jak mam to zrobić.

.....

Sposób 6

Nie odbieraj dziecku nadziei

Dziecko: Chcę mieć domek z ogródkiem.

Rodzic: Nie licz na to. Aby mieć dom, trzeba być bogatym lub mieć bogatych rodziców, a my nie mamy pieniędzy.

.....

• Ćwiczenie 2

Opowiedz na pytania:

Pytanie 1

Co robisz za swoje dziecko, choć wiesz, że nie powinieneś?

.....

Pytanie 2

Co robisz za dziecko, ponieważ w twojej ocenie: czynność jest dla niego za trudna; jeszcze się w życiu napracuje; nie możesz się nim wysługiwać; sam wykonasz czynność szybciej, lepiej, ładniej itd.?

.....

Co robisz za dziecko, bo czujesz się winny?

.....

Czy wyręczasz dziecko, jeśli mówi do ciebie:

Ale ja się wstydzę.

Boję się.

Nie umiem.

Nie dam sobie rady itp.

.....

• Ćwiczenie 3

Odpowiedz na pytania:

Pytanie 1

Co twoje dziecko mogłoby zacząć robić samo, bez twojej pomocy?

.....

Pytanie 2

Jak mógłbyś sprawić, by twoje dziecko czuło się odpowiedzialne za wykonanie pewnych prac, ale nie poczuło się przytłoczone odpowiedzialnością? Pamiętaj, że większość dzieci nie reaguje dobrze na stwierdzenia typu:

Jesteś już dużym chłopcem/dziewczynką... Możesz już samodzielnie się ubierać, jeść, przygotować sobie kąpiel, odrobić lekcje, wysprzątać własny pokój, zrobić sobie kolację...

.....

• Ćwiczenie 4

Zastosuj w praktyce przynajmniej dwa sposoby/działania zachęcające twoje dziecko do przestrzegania samego siebie jako odrębnej osoby, która sama potrafi zrobić wiele rzeczy i na której można polegać.

Jakie sposoby/działania zastosowałeś? Jaka była reakcja dziecka?

.....

Dla szybkiego przypomnienia...

Aby zachęcić dziecko do samodzielności:

1. Pozwól dziecku dokonać wyboru:
Czy dzisiaj chcesz założyć szare czy czerwone spodnie?
2. Okaż szacunek dla dziecięcych zmagañ:
Słój trudno otworzyć. Czasem wystarczy, gdy postuka się łyżką w wieczko.
3. Nie zadawaj zbyt wielu pytañ:
Miło cię widzieć. Witaj w domu.
4. Nie spiesz się z daniem odpowiedzi:
To ciekawe pytanie. Co o tym myślisz?
5. Zachęć dziecko do korzystania z cudzych rozwiązań:
Być może właściciel sklepu zoologicznego coś poradzi...
6. Nie odbieraj nadziei: A więc myślisz o sprawdzeniu swoich umiejętności aktorskich!
To dopiero będzie doświadczenie!

6. Jak uwolnić dziecko od narzuconych mu ról?

By wierzyć w siebie, muszę mieć kogoś, kto we mnie uwierzy.

S.F. Garczyński, 1998

**Uwolnij dziecko od grania ról,
w które wchodzi,
gdy przyklejasz mu negatywne etykiety!**

Jak to zrobić?

* Wykorzystaj okazję, aby pokazać dziecku, że nie jest tym, za kogo się uważa:

Ten tydzień był chyba dla ciebie bardzo trudny. Mimo nawet pracy i obowiązków zrealizowałeś jednak wszystko, co sobie zaplanowałeś.

* Stwórz okazję, w której dziecko spojrzy na siebie inaczej:

Kasiu, dzisiaj będę bardzo zajęta, dlatego twoim zadaniem będzie zrobienie wieczorem kolacji dla naszej rodziny.

* Pozwól „podśłuchiwać” dziecku, gdy mówisz o nim pozytywnie:

Magda wkłada tyle wysiłku, aby nauczyć się płynnie czytać. Poproś ją, to może przeczyta ci coś na dobranoc.

* Zademonstruj (zamodeluj) zachowanie godne naśladowania:

Teraz jestem tak zdenerwowana, że mogłabym krzyczeć, ale nie chcę tego robić. Gdy się uspokoję, przyjdę do twojego pokoju i porozmawiamy.

* W szczególnych momentach bądź dla dziecka skarbnicą wiedzy:

Dziecko: *Pan od plastyki nie jest zadowolony z moich rysunków. Nigdy nie zachwyił się żadnym z nich;*

Rodzic: *Uważam, że już od najmłodszych lat wkładasz dużo wysiłku w swoje prace plastyczne. Gdy chodziłaś do przedszkola, wykonywałaś mnóstwo rysunków. Były dopracowane i pokazywały twoją bogatą wyobraźnię. Chcesz, to ci je pokażę, bo większość z nich trzymam na pamiątkę.*

* Kiedy widzisz, że dziecko postępuje według starych nawyków, wyraż swoje uczucia lub oczekiwania:

Rodzic: *Jestem niezadowolona, kiedy nie przychodzisz na czas.*

Oczekuję, że będziesz punktualnie.

Rodziców czasami cechuje wybiórczość przestrzegania. Zwracają dziecku uwagę na jego złe zachowanie, ponieważ boli ich postawa dziecka. Równocześnie bardzo ważne staje się dla nich korygowanie tego zachowania. Niestety, złe zachowanie potęguje się! A słowa rodziców, nieświadomych sytuacji, działają jak nasiona zasiane w umyśle dziecka – nasiona, które wykiełkują i ukształtują w dziecku obraz samego siebie. Obraz ten uzna ono za swój i będzie go realizowało!

Pamiętaj, że dobre nasiona dają dobre owoce!

To, co mówisz do dziecka, też wyda owoc.

**Będzie nim to,
co dziecko o sobie myśli!**

Za każdym razem, gdy powtarzamy pewne zwroty i wyrażenia, docieramy do podświadomości naszych dzieci i programujemy je, chociaż nie mamy takiego zamiaru. Nawet stwierdzenie zaczynające się od: Jesteś działa zarówno na poziomie świadomości, jak i podświadomości. Dzieci uczą się kierować sobą i organizować swoje zachowanie w sposób, w jaki my, dorośli, kierujemy dziećmi i organizujemy ich zachowania za pomocą słów.

Musimy pamiętać, że dziecko uwierzy w siebie dzięki pochwalom i zachętom. Wtedy czuje się docenione i zmotywowane do robienia czegoś dobrego, słowem: ruszy przed siebie, obierając właściwą drogę. Można więc zaryzykować stwierdzenie, że wychowanie to odkrywanie w dziecku tego, co dobre, i stwarzanie takich warunków, aby to dobro mogło się rozwijać.

Dlaczego zatem uporczywie trzymamy się starych i nieefektywnych zachowań?! Jednym z istotniejszych powodów jest tzw. mechanizm nierozpoznania. Działanie tego mechanizmu polega na nieświadomym ignorowaniu informacji wiążącej się z rozwiązaniem problemu, zaś konsekwencją ignorowania, a potem nierozpoznania, jest nierozwiązanie sytuacji problemowej.

Podmioty, których dotyczą nierozpoznane problemy:

- * Osoba (ja) – brak analizy własnych możliwości.
- * Inne osoby – ignorowanie nowych sygnałów, innych niż te, które już do nich dotarły.
- * Sytuacje – przypisywanie zdarzeniom właściwości, które się do nich nie odnoszą, niedostrzeżenie zmian.

Typy nierozpoznania:

- * Brak definicji problemu:
Jako matka nie widzę smutku u dziecka.
- * Ignorowanie bodźca:
Nic się nie dzieje.
- * Ignorowanie możliwości rozwiązania i brak jakichkolwiek działań:
Jest ciężko, ale nie można nic na to poradzić.

Poziomy nierozpoznania:

- * Zablockowana świadomość istnienia sygnałów:
To niemożliwe, nic się nie działo, przecież byśmy to zauważyli.
- * Problem uważany za nieistotny – niepodejmowanie wysiłku prowadzącego do jego rozwiązania:
To taki wiek, jeszcze z tego wyrośnie.
- * Nierozpoznanie możliwości zniwelowania problemu – bezradność, nieefektywne wzorce reagowania:
Problem jest, ale nic nie można z nim zrobić.

* Nierozpoznanie własnych możliwości działania:
Tak, wiem, że inni jakoś sobie radzą, ale my na to nie mamy siły.

Jeśli chcemy wdrażać nowe efektywne zachowania:

* Spróbujmy uwierzyć, że nasze dzieci to nie utrapienie (żaby), ale nierozpoznany potencjał (księżniczki).

* Przekonajmy się, że nie ma samolubnego dziecka – jest tylko dziecko, które musi rozpoznać radość płynącą z dzielenia się. **Stwórzmy okazję!**

* Uwierźmy, że nie ma leniwego dziecka – jest tylko dziecko, któremu brakuje motywacji, które potrzebuje kogoś, kto uwierzy, że ono umie ciężko pracować, jeśli jemu i komuś na tym zależy. **Wykorzystajmy okazję! Pozwólmy „podśłuchać”!**

* Pokażmy, że nie ma dziecka niezdarne. Jest tylko dziecko, które powinno ćwiczyć swoje ciało i którego sposób poruszania się trzeba zaakceptować. **Znajdźmy „grudkę złota”!**

Materiały do autorefleksji

• Ćwiczenie 1

Poczuj się znowu dzieckiem. Wróć myślami do szkolnych lat i przypomnij sobie, czy twoi rodzice, nauczyciele lub rówieśnicy przyklejali ci jakieś etykiety. Aby nie koncentrować się na uczuciach, które mogą się pojawić wraz z tymi wspomnieniami, spróbuj zastanowić się, czy w twoim otoczeniu były też osoby, które myślały o tobie inaczej (uwalniały cię od przypisanej roli). Co te osoby robiły, co mówiły o tobie i do ciebie? Wypisz wszystkie komunikaty, które pomagały ci być sobą.

.....
.....
.....
.....

• Ćwiczenie 2

Pomóż dziecku pozbyć się etykiety „leniwe”. Wykorzystaj okazję i pokaż mu, że nie jest tym, za go się uważa:

.....
.....
.....
.....

Stwórz sytuację, w której dziecko spojrzy na siebie inaczej:

.....
.....
.....

Pozwól dziecku „podśluchać”, gdy mówi się o nim pozytywnie:

.....

Zademonstruj zachowanie godne naśladowania:

.....

W szczególnych momentach bądź dla dziecka skarbnicą wiedzy:

.....

Wyraź swoje uczucia lub oczekiwania, kiedy dziecko postępuje według starych nawyków:

.....

• Ćwiczenie 3

Zastanów się, czy jest jakaś rola, w której twoje dziecko funkcjonuje w domu, szkole, w stosunku do przyjaciół czy dalszej rodziny. Na czym polega ta rola?

.....

Czy możesz zauważyć coś pozytywnego w tej roli, np. spostrzegawczość u „papli”, śmianie się z siebie u „niezgrabny”:

.....

Jakie według ciebie miałyby być twoje dziecko? Jak ma postępować i myśleć o sobie, np. jest spokojne, pracowite itp.:

.....

A teraz spójrz na niżej zaproponowane sposoby postępowania i wypisz właściwe słowa, których można użyć, aby pomóc dziecku być sobą:

Sposób 1

Wykorzystaj okazję do pokazania dziecku, że nie jest tym, za kogo się uważa:

.....

Sposób 2

Stwórz sytuację, w której dziecko spojrzy na siebie inaczej:

.....

Sposób 3

Pozwól dziecku „podśluchać”, gdy mówi się o nim pozytywnie:

.....

Sposób 4

Zademonstruj zachowanie godne naśladowania:

.....

Sposób 5

W szczególnych okolicznościach bądź dla dziecka skarbnicą wiedzy:

.....

Sposób 6

Wyraź swoje uczucia lub oczekiwania, kiedy dziecko postępuje według starych nawyków:

.....

Czy są jakieś inne sposoby, które według ciebie mogłyby być pomocne?

.....

• Ćwiczenie 4

Zastosuj jeden z poznanych sposobów uwalniania dzieci od grania ról. Po-mocne mogą się okazać poniższe działania:

Działanie 1

Wybierz trzy cechy charakteru lub trzy pożądane zachowania, o których myślisz, że dziecko powinno je w sobie wypracowywać, np. cierpliwość, pracowitość, dbałość o porządek:

.....

Działanie 2

Spośród tych trzech cech charakteru wybierz jedną, na której będziesz się koncentrować przez dłuższy czas:

.....

Działanie 3

Za każdym razem, kiedy dziecko zachowa się tak, jak tego oczekujesz, podkreśl to poznanymi sposobami:

.....

Opisz reakcję dziecka:

.....

Dla szybkiego przypomnienia...

Aby uwolnić dziecko od grania określonych ról:

1. Wykorzystaj okazję, by pokazać dziecku, że nie jest tym, za kogo się uważa:
Masz tę zabawkę od trzeciego roku życia, a wygląda prawie jak nowa.
2. Stwórz sytuację, w której dziecko spojrzy na siebie inaczej:
Sara, mogłabyś wziąć śrubokręt i przymocować uchwyty do tej szuflady?
3. Pozwól dziecku „podśledzać”, gdy mówi się o nim pozytywnie:
Trzymał rękę spokojnie, chociaż zastrzyk był bolesny.
4. Zademonstruj zachowanie godne naśladowania: *Trudno jest przegrywać, ale muszę się z tym pogodzić. Gratuluję!*
5. Bądź skarbnicą wiedzy dla dziecka w szczególnych momentach:
Pamiętam czasy, kiedy ty...
6. Jeśli dziecko postępuje według starych nawyków, wyraż swoje uczucia lub oczekiwania:
Nie podoba mi się to. Mam nadzieję, że pomimo silnych emocji nie zrobisz mi zawodu i pokażesz, że potrafisz także przegrywać.

7. Jak mądrze chwalić dzieci?

Porównując się z innymi, możesz stać się próżny lub zgorzkniały, bowiem zawsze znajdziesz lepszych i gorszych od siebie.

M. Ehrmann, 2005

Człowiek dorosły może się nie doceniać lub przeceniać, może nie czuć się atrakcyjny lub jego samoocena przewyższa możliwości – czyli obiektywnie postawa tego człowieka wymaga korekty. Podobnie dziecko, aby odnaleźć się w najbliższym otoczeniu i zaakceptować samo siebie, potrzebuje bodźców motywujących. Właściwe przekonanie o swojej wartości może powziąć, jeśli odczuje mądre, budujące wsparcie rodziców. Dla dziecka bardzo ważnym instrumentem, którym dysponują rodzice, jest pochwała.

Pochwały i zachęty:

- * Pomagają dziecku w kształtowaniu samooceny.
- * Dodają wiary we własne możliwości.
- * Ułatwiają radzenie sobie z problemami.
- * Dają poczucie bezpieczeństwa.

Sposób, w jaki my, rodzice, chwalimy dzieci, nie jest obojętny. Pochwała źle sformułowana i nieodpowiednio zaadresowana może rodzić w dziecku różnego rodzaju niepożądane reakcje – wywoływać napięcia, prowokować niewłaściwe zachowania, np. okazywanie pychy, czy stwarzanie nierealny obraz samego siebie.

Nie każda pochwała jest dobra, nie każda daje oczekiwany przez nas rezultat. Skutki bywają różne i często się zdarza, że w następstwie pochwały występują: mieszane uczucia, niechęć do osoby chwalonej, rozżalenie, zniechęcenie, lekceważenie, porównywanie się z innymi, niechęć do działania, rywalizacja czy poczucie niesprawiedliwości.

Dobrą pochwałą są nasze słowa opisujące to, co widzimy i czujemy, a potem wnioski dziecka, które potrafi pochwalić samo siebie. Lepiej zatem opisywać niż wychwalać. Przy wychwalaniu mogą pojawić się uczucia takie jak: zwątpienie w wiarygodność osoby chwalonej, niepokój, zaprzeczenie, skoncentrowanie się na własnej słabości, podejrzenie o manipulację.

Aby pochwalić bez oceniania:

- * Opisz, co widzisz lub słyszysz:
Widzę odkurzony dywan, czyste meble i złożone ubrania.
- * Opisz, co czujesz:
Miło jest wejść do takiego pokoju.
- * Podsumuj godne pochwały zachowanie dziecka:
Ułożyłeś książki i zeszyty na jednej półce, rozdzieliłeś płyty z muzyką, filmami i gramy. To się nazywa porządek!

Pułapki i szanse dobrej pochwały:

- * Nasze dzieci i my sami przyzwyczajamy się do ocen i etykietek.
- * Należy unikać pochwały, w której jest ukryte przypomnienie wcześniejszego niepowodzenia.
- * Wyraz „ale” rujnuje nawet najlepszą pochwałę.
- * Lepiej unikać komunikatów, w których dajemy wyraz bardziej własnej pewności siebie, niż chwalimy dziecko.

* Oceniając nastolatka, zachowujmy pewną ostrożność ze względu na nieprzewidywalność jego stanu emocjonalnego.

To nieprawda, że są dzieci, których nie ma za co chwalić.

W każdym można zauważyć coś dobrego – trzeba chcieć dostrzec te „grudki złota”, chociaż czasem są one posypane kurzem lub zabrudzone błotem.

Każdy z nas może nauczyć się widzieć dobro w drugim człowieku.

Pochwała opisowa nie odwołuje się do cech charakteru dziecka,

lecz do jego starań i osiągnięć. Zachęca dziecko do powtarzania zachowań, które zostały docenione. Daje odwagę do wypróbowania swoich sił

w nowych sytuacjach. Daje dziecku świadomość tego, co rzeczywiście potrafi.

Buduje w nim szacunek do samego siebie.

J. Sakowska, 1999

Materiały do autorefleksji

• Ćwiczenie 1

W poniższych przykładach znajdziesz opisy sytuacji, w których ktoś cię chwali. Przeczytaj każdy opis i zanotuj swoją reakcję – to, co czujesz i myślisz.

Przykład 1

Rano dowiedziałaś się, że po południu odwiedzą cię teściowie. Po drodze do domu kupujesz gotowe ciasto na deser. Twoi goście mówią: *Pieczesz świetne ciasta!*

.....

Przykład 2

Po tygodniu niesprzątania w domu zrobiłaś wreszcie porządek. Przypadkowo wpada do ciebie koleżanka i mówi: *W twoim domu jest zawsze tak czysto i porządknie. Nie to, co u mnie.*

.....

Przykład 3

Uczestniczysz w konferencji warsztatowej. Po żywej dyskusji z twoim udziałem ktoś podchodzi do ciebie i mówi: *Świetnie umiesz uzasadnić swoje argumenty.*

.....

Przykład 4

Od dwóch tygodni uczysz się pływać. Szybko się męczysz, boisz się dużej głębokości i nadal nie czujesz się bezpiecznie w wodzie. Nowy ratownik mówi do ciebie: *Świetnie pływasz!*

.....

• Ćwiczenie 2

W poniższych przykładach zastosuj pochwałę opisową. Przeczytaj uważnie każdy tekst.

Wyobraź sobie, co dziecko zrobiło, a następnie opisz w szczegółach, co widzisz i co czujesz.

Przykład 1

Małe dziecko po raz pierwszy samodzielnie nakryło do stołu. Z niecierpliwością patrzy na ciebie, oczekując tego, co powiesz.

.....

Przykład 2

Oglądasz mecz piłki siatkowej. W jednej z drużyn gra twoje dziecko. W czasie przerwy podbiega do ciebie i pyta: *Jak ci się podoba moja gra?*

.....

Przykład 3

W ostatnim tygodniu twoje dziecko solidnie przykładało się do nauki. Odrabiało wszystkie prace domowe, systematycznie uczyło się słówek z angielskiego, przygotowało dodatkowe rysunki na plastykę.

.....

Przykład 4

Szef zlecił ci dziś dodatkowo przygotowanie materiałów potrzebnych na następny dzień. Musisz mieć spokój, żeby szybko uporać się z tym zadaniem. Kiedy wracasz do domu, dziecko włącza ci laurkę i wyczekująco na ciebie patrzy.

.....

Przykład 5

Twoje dziecko chciało ci pomóc posprzątać ze stołu. Niestety, niechcący wylało kawę na dywan.

.....

• **Ćwiczenie 3**

Cechy, które najbardziej lubię w swoim dziecku:

.....

Jak pochwalić dziecko w sposób opisowy:

.....

Za co nigdy nie podziękowałem:

.....

• **Ćwiczenie 4**

Specyficzna praca domowa: Napisz list z podziękowaniami do każdego z domowników. Niech list zaczyna się np. od słów: *Uświadomiłem sobie, że dotychczas nigdy nie podziękowałem Ci za to, że...* Zastosuj pochwałę opisową, dotyczącą konkretnych faktów i zachowań.

.....

Dla szybkiego przypomnienia...

**Pochwały
i samoocena
Zamiast chwalić:**

1. **Opisz, co widzisz:** *Widzę czystą podłogę, zaścielone łóżko, książki równo ułożone na półce.*
2. **Opisz, co czujesz:** *Przyjemnie wejść do takiego pokoju.*
3. **Podsumuj godne pochwały zachowanie dziecka słowami:** *Uporządkowałaś ołówki, kredki i pióra i ułożyłaś w oddzielnych pudełkach. To się nazywa porządek!*

Literatura polecana rodzicom

1. Faber A., Mazlish E., (1992), *Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły*, Poznań: Media Rodzina.

2. Sakowska J., (2008), *Szkoła dla Rodziców i Wychowawców*, część I, Warszawa: Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.

• **różdła cytatów**

1. Basistowa J., (1998), *Szkoła dla rodziców*, maszynopis autorski.

2. Callaway P., (1996), *Kochanie, zamoczyłem dzieciaki*, Warszawa: Vocatio.

3. Coles R., (1997), *Inteligencja moralna dzieci*, Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.

4. Ehrmann M., (2005), *Dezyderata*, Poznań: Media Rodzina.

5. Garczyński S.F., [w:] Nowak K. wybór, (1998), *Leksykon złotych myśli*, Warszawa: Książka i Wiedza.

6. Ginott H., (1998), *Między rodzicami a dziećmi*, Poznań: Media Rodzina.

7. Hellsten T., (2005), *Wsparcie dla dorosłych dzieci alkoholików. Hipopotam w pokoju stołowym*, Łódź: Ravi.

8. Mac Donald G., (1994), *Najlepsze miejsce pod słońcem*, Warszawa: Wydawnictwo W.A.B.

9. Nash W., (1995), *Jak opanować stres? W stronę pełni*, Kraków: Wydawnictwo M.

10. Pellegrino P., (1995), *Mali dzisiaj, dorośli jutro*, Warszawa: Wydawnictwo Salezjańskie.

11. *Pragnąłem i otrzymałem...*, wiersz anonimowego nastolatka, Warszawa: Ministerstwo Edukacji Narodowej, (1999), Biblioteczka Reformy nr 13, *MEN o wychowaniu w szkole*.

12. Sakowska J., (1999), *Szkoła dla rodziców i wychowawców. Materiały pomocnicze dla prowadzących zajęcia*, Warszawa: Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.

13. Schiller F., (1956), *Zbójcy*, Wrocław: Ossolineum, seria Biblioteka Narodowa.

Joanna Sakowska

– Psycholog i doświadczony edukator, wiele lat związana z oświatą. Autorka i realizatorka programów profilaktycznych i wychowawczych dla dzieci i młodzieży, m.in. *Profilaktyka uzależnień w szkole humanistycznej, Drugi elementarz, czyli program siedmiu kroków. Opracowała Szkołę dla Rodziców i Wychowawców – program zajęć warsztatowych, który opublikowała i kierowała jego realizacją jako koordynator krajowy.*

W poradniku **Jak kochać i wymagać** wskazuje pozytywne wzory relacji między rodzicami a dziećmi – zarówno w teoretycznej warstwie publikacji, jak i praktycznej. Podpowiada rodzicom, jak mogą modyfikować swoje zachowania, aby zmieniły niepożądaną postawę dzieci, jak mogą im i sobie pomagać w budowaniu wzajemnych odniesień w duchu dialogu.

Opracowano na podstawie strony internetowej ORE

Szczeciński Program Edukacji Wodnej i Żeglarskiej „Morze przygody – z wiatrem w żaglach”

Rejsy Roku 2019 PZŻ wręczone – 50. gala żeglarska w Gdańsku „Nasza” Asia i rejs „Dar Szczecina” wśród najlepszych!

Joanna „Asia” Pajkowska odebrała 6 marca 2020, w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku, Nagrodę Honorową Rejs Roku i Srebrny Sekstant 2019. To najwyższe wyróżnienie w polskim żeglarstwie morskim zostało przyznane i wręczone już po raz 50. Uroczystość organizowana była tradycyjnie w pierwszy piątek marca, na pamiątkę pierwszego przejścia trawersu Przyładka Horn pod polską banderą - dokonał tego „Dar Pomorza” – nocą z 1 na 2 marca 1937 roku. Do Europejskiego Centrum Solidarności przybyło wielu znakomitych gości po to, by docenić i podziwiać dokonania polskich żeglarzy; PZŻ reprezentowali prezes Tomasz Chamera, i inni (...).

Jury Nagrody Honorowej „Rejs Roku 2019” i „Srebrny Sekstant” było w tym roku jednomyślne. Nagroda trafiła do rąk Joanny Pajkowskiej, która na jachcie „Fanfan” opłynęła świat w rejsie solo – non-stop, trasą klasyczną wokół trzech przyładków: Dobrej Nadziei, Leeuwin i Horn. Kapitan Pajkowska wystartowała z Plymouth 23 września 2018, tam też zakończyła swój rejs 28 kwietnia 2019. Na 12-metrowym aluminiowym jachcie „Fanfan” pokonała trasę 29 tysięcy mil morskich, w czasie 216 dni i 16 godzin. Rejs odbywał się w ekstremalnych warunkach – na dalekim antarktycznym południu, podczas opływania kontynentów Afryki, Australii i Ameryki Południowej było zimno, sztormy nawet do 10 st. Beauforta, wysoka fala, zaś w rejonach okołorównikowych trudne do wytrzymania upały i frustrujące dla żeglarzy cisze. Trawers Hornu „– ostatniego z trzech groźnych przyładków – „Fanfan” minął 19 lutego 2019, w ciężkim sztormie, a „Asia” – z powodu awarii autopilota – musiała przez 19 godzin sterować ręcznie (!).

Asia Pajkowska jest pierwszą Polką która opłynęła samotnie świat bez zachodzenia do portów, i czwartym polskim żeglarzem, który tego dokonał. Wcześniej zrealizowali podobne rejsy – Henryk Jaskuła („Dar Przemysła”, 1980), Tomasz Lewandowski („Luka”, 2008) i Szymon Kuczyński („Atlantic Puffin”, 2018). W liczącej już pół wieku historii Rejsu Roku, kapitan Pajkowska – jako

pierwsza – uhonorowana została Srebrnym Sekstantem po raz trzeci: w 2009 roku za wokółziemski rejs na jachcie „Mantra Asia”, zaś w 2017 roku za zwycięski start, wraz z Uwe Rottgeringiem, na s/y „Rote 66”, w transatlantycznych regatach „Twostar 2017”. – „Bardzo dziękuję za docenienie moich starań. Nie była to moja pierwsza próba opłynięcia dookoła świata. Dziesięć lat temu próbowałam, był to fantastyczny rejs, ale nie non-stop, ponieważ miałam po drodze bardzo ciężki sztorm przy wybrzeżach Afryki Południowej i zdecydowałam się zawinąć do portu, by go przeczeakać. Kontynuowałam jednak ten rejs i zresztą także otrzymałam za niego Srebrny Sekstant, ale został we mnie niedosyt, że nie spełniłam tego, co chciałam, co było moim wyzwaniem i marzeniem od lat, by opłynąć świat bez zawijania do portu” – dziękowała i wspominała Asia. (...)

Nagrodą specjalną „Rejs Roku 2019” jury uhonorowało wielką wyprawę żaglowca „Dar Młodzieży” dookoła świata – Rejs Niepodległości 2018/2019. Fregatą dowodzili w nim kapitanowie żeglugi wielkiej, Ireneusz Lewandowski i Rafał Szymański. Trasa prowadziła przez 23 porty i pięć kontynentów, z uczestnictwem w Światowych Dniach Młodzieży w Panamie; w kilkusetosobnym rejsie wzięło udział w sumie 950 młodych ludzi. – „Rejs miał wielki wymiar patriotyczny, ale dla mnie najważniejsi byli ci młodzi ludzie, z którymi płynęliśmy. Najlepsi ambasadorzy naszego kraju jakich można sobie wyobrazić” – powiedział kpt. Rafał Szymański odbierając nagrodę. – „Nie narzekajmy na młode pokolenie”...

Nagrodę Specjalną PZŻ zdobył j.kpt. Wojciech Maleika, za udział i zwycięstwo w The Tall Ships Races'2019, z młodzieżową załogą, na jachcie „Dar Szczecina”. W trudnych warunkach na wodach Morza Północnego i Skagerraku, młode załogi z sukcesami zmagaly się z konkurentami, wygrywając m.in. regaty w klasyfikacji over all (bez podziału na klasy).

(...) – „Serdecznie gratuluję wszystkim nagrodzonym i wyróżnionym. Dzisiaj na gali mogliśmy się przekonać, jak wiele oblicz i aspektów ma żeglarstwo, w szczególności jego morska odmiana. Mnogość różnorodnych projektów i ciekawych inicjatyw to powód do dumy. Cieszą nie tylko projekty sportowe, jak rejsy Joanny Pajkowskiej, Janusza Madeja, czy Michała Weselaka, ale też te eksploracyjne, jak choćby wyprawa Macieja Sodkiewiczza. Jako prezes PZZ muszę też zwrócić uwagę na bardzo wartościowe wyprawy angażujące młodzież. To ważny krok upowszechniający żeglarstwo. Gratuluję także tym, którzy w tegorocznej historii nagrody Rejs Roku się nie zapisali, ale nieśli biało-czerwoną banderę po morzach, oceanach i portach całego świata. Polskie żeglarstwo morskie ma bogatą historię, piękną tradycję i – w co głęboką wierzę – obiecującą przyszłość” – mówił T. Chamera, prezes PZZ.

Organizatorem Gali była Fundacja Gdańska, w partnerstwie z Miastem Gdańsk, PZZ, Akademią Marynarki Wojennej w Gdyni, i Magazynem Sportów Wodnych Żagle.

Zdjęcie Asi, z Gali: Fot. Tadeusz Lademann
www.zeglarski.info

PS: Gratulując zwycięzcom warto dodać nieco więcej o kolejnych szczecińskich akcentach w ogólnopolskich Nagrodach Rejs Roku 2019. Przypomnę tu, że Asia Pajkowska od lat związana jest też z żeglarstwem szczecińskim i zachodniopomorskim, jest też członkiem Szczecińskiego Klubu Samotników. Niektóre z jej najważniejszych rejsów i wypraw – w tym wokółziemskich – organizował i sponsorował kapitan Andrzej Armiński (oboje na zdjęciu). Brała też udział w naszych okręgowych regatach, i jest laureatem wielu innych naszych, ogólnopolskich i innych nagród).

„Nasz” kapitan Wojtek „Bolo” Maleika żegluje czynnie od szkoły średniej, potem był wie-

lokrotnym uczestnikiem i laureatem „tolszিপowych” zmagani i regat – od załoganta po kapitana, Ma za sobą kilkadziesiąt różnych rejsów, m.in. na „Kapitanie Głowackim” (z laureatami Szczecińskiej Szkoły Pod Żaglami), i na „Darze Szczecina”, w tym także tych zwycięskich, w regatach TTSR, w latach 2006-2018, w kadrze oficerskiej, wraz z etatowym kapitanem jachtu Jurkiem Szwochem. Do tego dodał niespodziewane zwycięstwo w TTSR'2014, prowadząc ostatni pełnomorski rejs leciwego „Kapitana Głowackiego”. Jest też laureatem prestiżowej Nagrody im. kpt. Wiktorowicza. Brał też udział w wokółziemskiej wyprawie jachtu „Wasyl”, w latach 2016-2018 (Rejs Roku ZOZZ 2018, Wyróżnienie Rejs Roku PZZ 2018).

To w sezonie 2019 roku miejski flagowy jacht „Dar Szczecina” – prowadzony tym razem przez „Bola” – uczestniczył w regatach The Tall Ships Races'2019, zwyciężając w klasach C i D, i w klasyfikacji over all (bez podziału na klasy). Łącznie w czterech etapach rejsu uczestniczyło 36 młodych żeglarzy, wyłonionych w konkursowych naborach do oficjalnej młodzieżowej reprezentacji Szczecina, oraz w Szczecińskim Programie Edukacji Wodnej i Żeglarskiej. Pisałem o tym już wcześniej, a ten rejs i to zwycięstwo całej młodzieżowej załogi „Daru Szczecina” w TTSR'2019 to najlepszy przykład „...bardzo wartościowej wyprawy angażującej młodzież, to ważny krok upowszechniający żeglarstwo...” – co tak mocno podkreślał właśnie podczas Gali Prezes PZZ T. Chamera. Teraz zarówno wyczyn Asi Pajkowskiej, jak i młodzieżowy zwycięski „tolszипowy” rejs „Daru Szczecina”, są wśród ubiegłorocznych sukcesów zgłoszonych do IV. Edycji Międzynarodowych Żeglarskich Nagród Szczecina.

Przypomnę na koniec, że pierwszy etap ww. nagrodzonego rocznicowego wokółziemskiego Rejsu Niepodległości „Daru Młodzieży” prowadził z Gdyni właśnie do Szczecina, a w tej pierwszej młodzieżowej załodze były też dwie grupy słuchaczy naszych średnich szkół morskich – ze Szczecina i Świnoujścia! Podziwialiśmy i oklaskiwaliśmy ich wtedy na Łasztowi, a łącznie we wszystkich etapach tego wielkiego rejsu wzięło udział w sumie 950 młodych ludzi, w większości studentów Uniwersytetu Morskiego w Gdyni, oraz laureatów ogólnopolskiego konkursu niepodległości, wśród których byli też młodzi ludzie ze Szczecina i naszego województwa (niestety bez oficjalnej reprezentacji szczecińskiej Akademii Morskiej)...

Wiesław Seidler

MŚ w windsurfingu zimowym

Szczeciński akcent – ale w Finlandii!

Tegoroczne Mistrzostwa Świata w Windsurfingu Zimowym odbyły się 10-15 lutego 2020 w miejscowości Lestijärvi, w Finlandii. Nasza bezlodowa zima nie pozwoliła na treningi w iceboardingu, więc do startu podszedłem z marszu, z nastawieniem na aktywny, żeglarski wypoczynek, i rozeznanie w postępie sprzętowym na świecie. Reprezentowałem mój uczniowski UKS 18 Szczecin, działający przy SP 11 i LO 18, w którym jestem trenerem.

Ogółem w course racingu startowało 57 zawodników, i w tej grupie zająłem 25. miejsce, a w kategorii Grand Masters 7. miejsce, na 13 zawodników. W ostatnim biegu zająłem nawet 4. miejsce, co dawało mi nadzieję na walkę o medal w maratonie, ale tuż przed startem złamałem przednią nartkę, i straciłem medalową szansę. Startowałem z nr 126 (na zdjęciach).

Więcej o zawodach – które zdominowali Polacy – na stronie PZZ, a pełne wyniki są na stronie wissa.ee

Na ME bądź MŚ w roku 2021 chcę przygotować ekipę uczniów SP 11 i LO 18, reprezentujących KS Świt Skolwin, i miasto Szczecin, by po wielu latach nieobecności szczecińscy deskarze mogli ponownie zdobywać medale w tej zimowej konkurencji, będącej świetnym uzupełnieniem windsurfingu letniego. Właśnie korzystając z oka-

zji zapraszam rodziców do zgłaszania dzieci do klas żeglarskich w SP 11 i LO 18, które są świetnym połączeniem nauki ze sportową przygodą żeglarską, na wodzie i na ...lodzie!

Relacja: Tomasz Franczak

– nauczyciel i trener UKS 18 Szczecin

Pałac Młodzieży, turnus II
Feriada 2020
Zdjęcia: Monika Wilczyńska

Pałac Młodzieży
*Afrykański
Dzień
w Pracowni
Tańca
Etnicznego*

Zdjęcia: Monika Wilczyńska

